

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗДОРОВ'Я ТА ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті подані результати дослідження направлені на вирішення питань впливу алкоголю на людину, його негативні наслідки. Запропоновано рекомендації що до вирішення проблеми. Врахована думка студентів.

Ключові слова: *алкоголь; здоров'я; дослідження; проблема; соціологія.*

Abstract

The article presents the results of the study aimed at addressing the effects of alcohol on humans, its negative consequences. The commendations are offered to resolve the issue. Considered the opinion of students.

Keywords: *alcohol; health; research; problem; sociology.*

Вступ

Алкоголь – це наркотик із тяжкими наслідками. Як і всі наркотичні речовини, він викликає залежність. Вживання слабоалкогольних напоїв та пива може викликати залежність від алкоголю так само, як вино, горілка, коньяк. Хвороба формується поступово, непомітно для оточуючих і самого неповнолітнього. Через особливості підліткового організму алкогольна залежність розвивається у підлітків значно швидше, ніж у дорослих.

Актуальність теми полягає в тому, що боротьба з алкоголізмом – найбільша соціальна та медична проблема будь-якої держави. Очевидним фактом залишається те, що навіть малі дози алкоголю можуть стати причиною великих неприємностей: травм, автокатастроф, позбавлення працездатності, розпаду сім'ї, втрати духовних потреб і вольових рис людиною. Також встановлено, що алкоголізм діє руйнівно на всі системи та органи людини. В результаті систематичного вживання алкоголю розвивається комплекс симптомів хворобливої пристрасті до нього — втрата почуття міри та контролю над кількістю алкоголю, що вживається; порушення діяльності центральної та периферійної нервової систем (психози, неврити тощо) і функцій внутрішніх органів. Ці та інші показники дозволяють говорити про алкоголізм як про соціальне зло.

Соціологія культури — галузева соціологічна теорія, об'єктом вивчення якої є закономірності функціонування і розвитку культури в суспільстві, а також складання, засвоєння, збереження і подальша передача культурних норм, ідей, цінностей, зразків поведінки, уявлень, які виступають в якості регуляторів відносин між людьми, а також взаємини суспільства і природи [1].

Соціологія виховання — це формування особистості як конкретного носія соціальності з визначеними світоглядними, моральними, естетичними установками та життєвими устремліннями у результаті виховання як цілеспрямованої діяльності суспільства.

За даними опитування, проведеного Соціологічною групою Рейтинг, 66% опитаних українців вживають алкогольні напої. 33% вживають його рідше, ніж раз на місяць, 26% - кілька разів на місяць, 7% - кілька разів на тиждень, 1% - кожного дня. Попри це 32% опитаних взагалі не вживають алкогольних напоїв. Частіше алкоголь вживають чоловіки, молодь і люди середнього віку та більш забезпечені. 54% вважають, що існують безпечні дози алкоголю, які нешкідливі для здоров'я, водночас 45% з цим не згодні.

Частіше з тим, що є безпечні дози, погоджуються чоловіки. Менш шкідливими алкогольними напоями кожен третій опитаний назвав вино, кожен п'ятий – домашні вина. Лише 10% вважають, що менш шкідливим алкоголем є горілка, 8% - пиво, 6-7% - називали коньяк та самогон. Чверть переконані, що усі алкогольні напої шкідливі. Частіше таку думку висловлюють молодші респонденти. Жінки менш шкідливим напоєм назвали вина, а також домашні вина і настойки. Відповідно чоловіки менш шкідливим вважають горілку, пиво, самогон. За результатами, 85,7% усіх опитаних підлітків упродовж свого життя вживали алкогольні напої принаймні один раз. Кількість тих, хто вживав алкоголь у своєму житті десять і більше разів — 46,3%, що складає майже половину опитаних [2].

Відповідно до опитування ESPAD [3], дівчата дещо раніше за хлопців, вперше пробують алкоголь. За дослідженням, у молодшій віковій групі частка хлопців, які принаймні один раз вживали алкоголь, становить 79,1%, а серед дівчат – 86,6%. Така ж тенденція зберігається у групі підлітків, які мали «великий» — від 10 до 19 разів і «дуже великий» — 40 і більше разів, досвід споживання алкогольних напоїв. Серед хлопців — це 16,8%, а серед дівчат — 21,8%.

Об'єктом даного соціологічного дослідження є студенти групи МФКД-20Б, Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця. Об'єкт складається з 21 осіб, з яких 7 чоловічої статі та 14 — жіночої, віком від 18 до 19 років.

Предметом соціологічного дослідження є ставлення представників жіночої та чоловічої статі до вживання алкоголю.

Метою даного соціологічного дослідження є з'ясувати, як ставляться студенти групи МФКД-20Б до вживання алкоголю та на основі отриманих результатів розробити практичні рекомендації щодо можливих шляхів вирішення проблеми.

Результати дослідження

В ході даного соціологічного дослідження було опитано 21 особу. Серед них 7 осіб (33,33%) - представники чоловічої статі і 14 (66,67%) - представниці жіночої статі. Віком 18 років - 7 осіб (33,33%), 19 років - 14 осіб (66,67%). Серед опитуваних на території місті проживає 14 чоловік – (66,7%), у селищі міського типу 4 особи (19%), а у селі 3 особи (14,3%).

В ході даного соціологічного дослідження були отримані такі результати:

На питання «На скільки для вас є актуальною проблема вживання алкоголю на даний момент?» відповіли всі респонденти. Середнє значення відповіді становить 2,2 з 4-и бальної шкали. Це свідчить про те, що дана тема не займає перше місце у опитуваних та не є дуже актуальною.

На питання «Ваше ставлення до алкоголю?» (6 чоловік – 28,6%) відповіли, що позитивно ставляться до вживання алкоголю, половина респондентів (11 чоловік – 52,4%) відносяться нейтрально, меншість відповіли, що їхнє ставлення є негативним (4 чоловіки – 19%). Це свідчить про те, що більша частина ставиться нейтрально до вживання алкоголю.

На питання «З скількох років розпочала(-в) вживати алкоголь?» переважна більшість (9 чоловік – 42,9%) відповіли, що розпочали у 14-15 років, більшість (7 чоловік – 33,3%) зазначили, що з 16-17, лише 2 людини (9,5%) розпочали у віці з 18 років, а також є ті які за своє життя взагалі не вживали (3 чоловіки – 14,3%). Це свідчить про те, що переважна більшість почала вживати алкоголь ще з 14-15 років.

На питання «Види алкогольних напоїв, яким надаєте перевагу?» ніхто з респондентів не надає перевагу самогонці, мало хто (3 чоловіки – 14,3%) відповіли, що надають перевагу коньяку та горілці, переважна більшість (9 чоловіки – 42,9%) відповіли, що вині, також декілька респондентів (3 чоловіки – 14,3%) надають перевагу пиву, більшість (6 чоловік – 28,6) слабоалкогольним напоям (Somersby, Shake...). Це свідчить про те, що більшість надає перевагу вині та слабоалкогольним напоям.

На питання «Як часто упродовж останніх 30 днів ви вживали будь-які алкогольні напої?» (2 чоловіки – 9,5%) відповіли, що вживали щодня, одна четверта опитуваних (6 чоловік – 28,6) зазначили, що один раз на тиждень, 1 респондент (4,8%) вживав 1 раз протягом місяця, більшість (8 чоловік – 38,1%) відповіли, що не вживали протягом 30 днів та (4 чоловіка – 19%) що ніколи не вживали. Це свідчить про те, що під час війни були які можна сказати систематично вживали алкоголь, але є й ті які не вживали взагалі протягом місяця та й протягом життя.

На питання «Яка кількість алкоголю (вина) вважається шкідлива для здоров'я?» 1 з всіх опитуваних (4,8%) вважає, що алкоголь не шкодить здоров'ю, майже одна четверта респондентів (4 чоловік – 19%) вважає, що пляшка завдає шкоди, (3 чоловіки – 14,3%) відповіли, що пару келихів шкідливі, переважна більшість (13 чоловік – 61,9%) відповіли, що навіть мінімальна кількість – шкода для організму. Це свідчить про те, що переважна більшість знає про те що навіть мінімальна кількість алкоголю є шкідливою для організму.

На питання «Чи знаєте Ви про руйнівну дію алкоголю на організм?» всі опитуванні (100%) відповіли, що знають як діє алкоголь на організм. Це свідчить про те, що всі знають як негативно діє алкоголь на організм.

На питання «Яка найчастіша причина вживання алкоголю?» переважна більшість (10 чоловік – 47,6%) відповіли, що на них впливають друзі, один респондент (4,8%) відповів, що через приклад дорослих, одна четверта (5 чоловік – 23,8%) відповіли, що через стреси та конфлікти, така ж сама кількість (23,8%) вважають, що вживають через інші причини. Це свідчить про те, що в більшості випадків причиною вживання алкоголю є друзі.

На питання «Чи змогли б взагалі відмовитись від алкоголю?» переважна більшість (14 чоловік – 66,7%) відповіли, що вони можуть взагалі відмовитися від вживання алкоголю, майже одна четверта (4 чоловік – 19%) відповіли, що їм важко сказати та менша кількість (3 чоловіки – 14,3%) відповіли, що не зможуть відмовитися. Це свідчить про те, що більшій частині не важко повністю відмовитися від алкоголю.

На питання «Як із доступністю придбати алкоголь підліткам у вашій місцевості?» 1 респондент (4,8%) відповів, що не можливо, більшість (6 чоловік – 28,6) відповіли, що в їхній місцевості складно придбати алкоголь підліткам, переважна більшість (9 чоловіки – 42,9%) зазначили, що легко та (5 чоловік – 23,8%) не знають. Це свідчить про те, що підлітки з легкістю можуть придбати алкоголь, але не скрізь.

В ході аналізу було об'єднано два запитання «Яка Ваша стать?» та «Ваше ставлення до алкоголю?». Всього було опитано 21 респондентів. Більшість представників жіночої статі (66,67%), а чоловічої значно менше (33,33%). Проаналізувавши перший варіант відповіді («Позитивне») запитання «Ваше ставлення до алкоголю?», то на нього дали відповідь лише 28,57% зі 100% опитаних, з них 33,33% чоловічої статі та 66,67% жіночої. Проаналізувавши другий варіант відповіді («Нейтральне») того ж питання, ми отримали результати, що проголосувало 52,38% зі 100% опитаних, з них 27,27% чоловічої статі, а 72,73% - жіночої. Проаналізувавши третій варіант відповіді («Негативне») раніше зазначеного нами питання, то проголосувало 19,05% з 100% опитаних, з них 50% представники чоловічої статі, а 50% - жіночої. Із цього можна зробити висновок, що представниці жіночої статі більш позитивно ставляться до вживання алкоголю.

Висновки

Більша частина опитаних ставиться нейтрально до вживання алкоголю. Переважна більшість почала вживати алкоголь ще з 14-15 років. Більшість надає перевагу вині та слабоалкогольним напоям. Більшій частині не важко повністю відмовитися від алкоголю

Як і планувалося, соціологічне дослідження пройшло успішно. Було опитано всіх запланованих респондентів та зібралось багато цікавої інформації щодо даної теми. Також можна зробити висновок, що з 21 студенти (14 - жіночої статі та 7 – чоловічої) респонденти жіночої статі більш відповідальніше поставилися до даного їм завдання, ніж чоловіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. В. Б. Замкевич, М. Д. Дячук, Т. С. Грузєва. Оцінка вживання алкоголю населенням та пов'язаних з ним проблем.
URL: [https://doi.org/10.31612/2616-4868.4\(10\).2019.03](https://doi.org/10.31612/2616-4868.4(10).2019.03)
2. І. В. Лисюк. Соціологічне дослідження обізнаності молоді конотопського району з проблемами поширення підліткового алкоголізму.
URL: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/nursing/article/view/8493/7941>
3. Центр громадського здоров'я МОЗ Україна. Вживання алкоголю серед підлітків останнє дослідження ESPAD

URL: <https://www.phc.org.ua/news/vzhivannya-alkogolyu-sered-pidlitkiv-ostanne-doslidzhennya-espad>

4. Пилипенко В. О. Взаємозв'язок здоров'я та вживання алкоголю [Електронний ресурс] / В. О. Пилипенко, А. В. Слободянюк // Матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 27-28 квітня 2020 р. – Електрон. текст. дані. – 2020. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2020/paper/view/9934>.
5. Бабієнко К. В. Здоровий спосіб життя студентів (за результатами дослідження) [Електронний ресурс] / К. В. Бабієнко, А. В. Слободянюк // Матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 27-28 квітня 2020 р. – Електрон. текст. дані. – 2020. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2020/paper/view/9824>.
6. Слободянюк А. В. Погляди на мораль, зміни у вимірюванні цінностей (за результатами дослідження) [Електронний ресурс] / А. В. Слободянюк, Т. В. Шульга // Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. – Електрон. текст. дані. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2019/paper/view/7812>.

Процишена Софія Василівна – студентка групи МФКД-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний університет, Вінниця, e-mail: protsyshena.05@gmail.com

Слободянюк Анатолій Володимирович – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, науковий керівник Центру соціологічних досліджень Вінницького національного технічного університету, e-mail: slobodyanyuk@vntu.edu.ua

Protsyshena Sofia V. - Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National University, Vinnitsia, e-mail: protsyshena.05@gmail.com

Slobodyanyuk Anatoliy Volodymyrovych - Candidate of Sociology, Associate Professor of the Department of Social and Political Sciences, Scientific Director of the Center of Sociological Research, Vinnitsa National Technical University, e-mail: slobodyanyuk@vntu.edu.ua